

Nr 200.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till civilförsvaret.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkterna 243—253, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1947/48 beräkna vissa anslag till civilförsvaret.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 278, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 maj 1947, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna i nämnda statsrådsprotokoll intagen avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen, som påkallas av vad föredragande statsrådet Mossberg förordat, *dels ock* för budgetåret 1947/48 anvisa: under rubriken Civilförsvarsstyrelsen såsom förslagsanslag till Avlöningar 850 000 kronor och till Omkostnader 190 000 kronor samt under rubriken Civilförsvaret till Utbildning vid statens civilförsvarskola samt vid kurser anordnade av länsstyrelserna ett förslagsanslag av 150 000 kronor, till Bidrag till vissa frivilliga organisationer ett anslag av 141 500 kronor, till Övnings- och försöksverksamhet ett förslagsanslag av 95 000 kronor, till Anskaffning av viss förbrukningsmateriel ett förslagsanslag av 50 000 kronor, till Förvaring och underhåll av viss materiel m. m. ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor, till Bidrag till kommuner för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor, till Bidrag till kommuner till kostnaderna för vissa arvoden m. m. ett förslagsanslag av 300 000 kronor, till Bidrag till kommuner för utbildning m. m. ett förslagsanslag av 675 000 kronor samt till Gottgörelse till fastighetsägare m. fl. för anordningar och materiel m. m. ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

1945 års civilförsvarsutredning har avgivit ett den 10 januari 1947 dagtecknat betänkande med förslag rörande civilförsvarets organisation m. m. (SOU 1947: 10).

Över betänkandet ha, efter remiss, *yttranden* avgivits av ett stort antal myndigheter och organisationer (propositionen s. 3).

Föredragande statsrådet anför beträffande det sålunda framlagda förslaget inledningsvis följande.

På grund av ärendets omfattning och svårbedömbara natur har remissbehandlingen av föreliggande betänkande blivit avsevärt fördröjd. Även andra omständigheter ha bidragit till att ärendets beredning inom departementet icke kunnat slutföras inom avsedd tid. Då en forcering med detta betydelsefulla ärendes avgörande på ett sent stadium av årets riksdag synes böra undvikas, har jag funnit mig böra överväga, huruvida och i vad mån ett uppskov till nästa års riksdag med framläggande av proposition i anledning av betänkandet kunde vara förenat med allvarliga olägenheter. Jag har därvid kommit till den uppfattningen, att sådana olägenheter icke torde behöva befaras, därest vissa jämkningar i nuvarande organisation vidtagas. Det synes mig ock sannolikt att man genom ett uppskov med ställningstagandet till civilförsvarsutredningens förslag kan erhålla säkrare hållpunkter för ett bedömande av civilförsvarets allmänna omfattning och organisation under fredstid. Jag har därför vid beräkning av civilförsvarets anslagsbehov för nästa budgetår utgått från nuvarande organisation och däri allenast föreslagit sådana jämkningar, som jag ansett vara av trängande natur.

Vissa allmänna spörsmål. Efter en kortfattad redogörelse för dels de bestämmelser som för närvarande interimistiskt gälla på olika områden av civilförsvarets verksamhet, dels ock huvudpunkterna i civilförsvarsutredningens förslag (statsrådsprotokollet s. 4—9) anför *statsrådet* följande.

Frågan om civilförsvarets framtida organisation och verksamhet har såsom framgår av det föregående nyligen varit föremål för prövning genom 1945 års civilförsvarsutredning. I utredningen ha — förutom militär och civilförsvarteknisk sakkunskap — varit företrädde samtliga i riksdagen representerade politiska partier. De sakkunnigas betänkande är, bortsett från vissa detaljspörsmål i samband med den föreslagna utbildningen inom civilförsvaret, enhälligt.

I betänkandet konstateras att den utveckling mot det totala kriget, som kännetecknar det andra världskriget, medfört att civilbefolkningen på ett sätt och i en omfattning, som tidigare ej kunnat förutses, kommit att beröras av den direkta krigföringen. Möjligheterna att i ett eventuellt kommande krig i högre grad än under det senaste kunna hålla civilbefolkningen utanför krigshandlingarna äro enligt utredningens uppfattning mycket små. Utredningen finner i konsekvens härmed nödvändigt att alltfort räkna med behovet av ett komplement av civil karaktär till det militära försvaret samt framlägger förslag angående den förberedelseverksamhet i olika avseenden, som kräves för upprätthållandet av erforderlig beredskap inom civilförsvaret.

Jag biträder helt den allmänna uppfattning, varåt civilförsvarsutredningen sålunda givit uttryck. I likhet med utredningen finner jag även, att därest civilförsvaret skall kunna fullgöra sina uppgifter i krig, viss förberedelseverksamhet erfordras under fred, samt att härför kräves vidmakthållandet av en organisation av viss omfattning. Framhållas må, att denna uppfattning överensstämmer med vad som förutsatts vid genomförandet år 1944 av den nu gällande lagstiftningen och organisationen på civilförsvarets område. Bland de myndigheter och organisationer, som avgivit yttranden över civilförsvarsutredningens betänkande, råder även enighet om det allmänna behovet av civilförsvarsåtgärder och av en civilförsvarsorganisation.

Tidigare har jag angivit skälen till att med framläggandet av ett på civilförsvarsutredningens betänkande grundat förslag bör anstå till nästkommande års riksdag. Ställning bör därför nu endast tagas till frågan om anslag till civilförsvaret under budgetåret 1947/48, för vilket budgetår medelsbehovet i statsverkspropositionen beräknats endast preliminärt. Vid prövningen av anslagsfrågorna bör givetvis tillses, att det slutliga ståndpunktstagandet till utredningens förslag icke föregripes.

Vid nu angivna förhållanden finner jag icke anledning att närmare ingå på civilförsvarsutredningens förslag. I huvudsak synes verksamheten under nästkommande budgetår få bedrivas i de former, som gälla under det nu innevarande. Jag har emellertid funnit det lämpligt att i detta sammanhang anföra vissa synpunkter av allmän betydelse för anslagsbeviljandet.

Civilförsvarets planläggningsverksamhet bör tillsvidare fortgå efter nu gällande riktlinjer. Det pågående arbetet med uppgörande av organisationsplaner bör sålunda fullföljas med iakttagande av de begränsningar, som av Kungl. Maj:t föreskrivits den 18 oktober 1946.

Vad angår utbildnings- och övningsverksamheten må till en början erinras om att det under innevarande kalenderår hittills icke ansetts lämpligt att utfärda kungörelse härom på sätt skett för kalenderåren 1945 och 1946. Anledningen härtill har varit pågående överväganden angående civilförsvaret. Vid ett uppskov med det slutliga ställningstagandet till de med civilförsvarets fredsorganisation sammanhängande frågorna torde föreskrifter om den under mellantiden erforderliga utbildningsverksamheten böra utfärdas av Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gällt under år 1946.

Vidkommande härefter anordnandet av skyddsrum innebär civilförsvarsutredningens förslag, på sätt närmare utvecklats i det föregående, en betydande utvidgning av verksamheten på området. Därest ställningstagandet till civilförsvarsutredningens förslag uppskjutes, torde någon ändring i vad för närvarande gäller icke böra vidtagas under nästkommande budgetår. De hittills genomförda inskränkningarna på detta område böra sålunda alltjämt iakttagas.

Inom organisationen böra i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till civilförsvarsutredningens förslag inga väsentliga ändringar vidtagas. Sedan det nu pågående arbetet med uppgörande av organisationsplaner för civilförsvarsområdena slutförts, synas särskilt inom den lokala administrationen vissa inskränkningar bli möjliga. Jag förutsätter, att dylika möjligheter beaktas. Såvitt gäller civilförsvarsstyrelsen föreslår jag i det följande vissa åtgärder, vilka kunna utan föregripande av det slutliga ställningstagandet till frågan om styrelsens organisation vidtagas för förbättring av personalens anställningsförhållanden.

Vad slutligen angår gäldandet av kostnaderna för civilförsvaret föreligga särskilda skäl att beträffande de kommunerna åvilande kostnader, som äga samband med förrådshållning av civilförsvarsmateriel, överflytta desamma å statsverket i överensstämmelse med de av civilförsvarsutredningen föreslagna allmänna riktlinjerna för kostnadsregleringen inom civilförsvaret. Härom avser jag att återkomma i det följande. I övrigt torde civilförsvarskostnaderna böra bestridas i gällande ordning.

Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar. Ifrågavarande anslag är å gällande riksstat upptaget med 715 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att inom den administrativa-kamerala byråns kamerala sektion arvodet till 1 byråintendent höjes från 11 460 kronor till 12 060 kronor, arvodet till 1 assistent höjes från 9 060 kronor till 10 800 kronor, att en ny assistentbefattning med arvode efter högst 6 060 kronor för år inrättas samt att en från sociala byrån överflyttad befattning såsom förste byråinspektör med ett årsarvode om 12 060 kronor indrages.

Hos civilförsvarsstyrelsen finnas sammanlagt fem befattningar för administrativa amanuenser, av vilka två äro placerade i lönegrad Eo 18 och övriga äro förenade med arvoden efter respektive 8 460, 8 460 och 7 980 kronor för år. Beträffande ifrågavarande amanuenser föreslås skola tillämpas de grunder för reglerad befordran av amanuenspersonal, varom statsmakterna fattat beslut.

Reglerad befordringsgång har ansetts böra tillämpas även för viss biträdespersonal m. m. En sådan tillämpning leder till inrättande, bland annat, av tolv befattningar i lönegraden A 4.

Utöver vad som följer av den reglerade befordringsgången föreslås inrättande av en kontoristbefattning i lönegrad Eo 9, en befattning som förste expeditionsvakt i lönegrad Eo 7, en befattning som expeditionsvakt i lönegrad A 5 och en expeditionsvaktsbefattning i lönegrad Eo 5 samt en kansli-biträdesbefattning i lönegrad Eo 7. Till lönegrad Eo 11 (kansliskrivare) har tillika ansetts böra överföras en för närvarande på Ex-plan upptagen registratorsbefattning.

Vidare ha medel ansetts böra anvisas till anställande av dels ytterligare fem kontorsbiträden för uppgifter i samband med inventering och lagerbokföring av materiel ävensom en expeditionsvakt, dels ock av särskilda sakkunniga intill ett belopp av 15 000 kronor för biträde vid översyn av gällande anvisningar för civilförsvarets verksamhet.

Det har ansetts rimligt, att de löneökningar, som föranledas av den allmänna löneregleringen, i skälig omfattning komma jämväl den arvodesanställda personalen vid styrelsen tillgodo. Härvid borde emellertid beaktas, att arvodena i vissa fall avvägs under huvudsakligt hänsynstagande till lönenivån på allmänna arbetsmarknaden, i vilket fall behovet av kompen-sation finge anses vara mindre än där arvode direkt eller indirekt fastställts i anslutning till lönenivån för jämförlig befattning på löneplan. Sedan de allmänna avlöningsbestämmelserna för tiden från och med den 1 juli 1947 fastställts, borde det få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, i vad mån därav böra föranledas jämkningar i fråga om de avlöningsförmåner, som tillkomma innehavare av oreglerade tjänster inom civilförsvarsstyrelsen. Därvid borde jämväl frågan om förmåner motsvarande löneklassuppflyttningar böra upptagas till prövning.

De särskilda posterna under avlöningsanslaget ha under hänsynstagande till den allmänna löneregleringen beräknats från nu angivna utgångspunkter.

Vid beräkningen av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har viss hänsyn även tagits till de arvodeshöjningar, motsvarande löneklassuppflyttningar, vilka kunna komma i fråga. Då emellertid en exakt beräkning av medelsbehovet för detta ändamål liksom för de arvodesförhöjningar, som föranledas av den allmänna löneregleringen, icke kunnat verkställas, har anslagsposten för nästa budgetår upptagits med förslagsvis beräknat belopp.

Civildéforsvarsstyrelsen: Omkostnader. Förevarende anslag, vilket för innevarande budgetår är uppfört med 200 000 kronor, föreslås för nästa budgetår nedräknat med 10 000 kronor.

Civildéforsvaret: Utbildning vid statens civildéforsvarsskola samt vid kurser, anordnade av länsstyrelserna. För innevarande budgetår har under ifrågavarande rubrik anvisats ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

Statsrådet har i fråga om medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår anfört följande.

Vid anmälan av civildéforsvarets anslagsfrågor för innevarande budgetår erinrade jag rörande nu ifrågavarande anslag bland annat om att civildéforsvarsplikten för utbildnings- och övningsändamål för år 1946 — vad angår i civildéforsvaret inskriven personal — inskränkts till att omfatta dem, som voro inskrivna för befälsbefattning, och att det vid sådant förhållande syntes för upprätthållande av civildéforsvarets effektivitet nödvändigt, att ökad vikt lades vid den vid statens civildéforsvarsskola och av länsstyrelserna bedrivna centrala utbildningsverksamheten. På grund härav tillstyrkte jag en höjning av anslaget för innevarande budgetår från 100 000 till 125 000 kronor. Denna höjning godkändes av statsmakterna.

Civildéforsvarsstyrelsen har för nästkommande budgetår hemställt om en höjning av anslaget till 200 000 kronor, varav 90 000 kronor för den av styrelsen centralt bedrivna verksamheten vid statens civildéforsvarsskola, 85 000 kronor för den av länsstyrelserna bedrivna verksamheten samt 25 000 kronor för inspelning av undervisningsfilm.

Det synes vara av största vikt för möjligheten att upprätthålla en begränsad beredskap inom civildéforsvarets kärnorganisation, att den högre befälspersonalen inom civildéforsvarsområdena erhåller viss utbildning. Det ligger i sakens natur, att behovet av sådan utbildning ökats sedan numera en tid förflutit efter upphörandet av krigsårens mera omfattande utbildningsverksamhet för befälspersonalen. Den mest kvalificerade utbildningen erhålles otvivelaktigt vid de av civildéforsvarsstyrelsen och länsstyrelserna anordnade kurserna. Med hänsyn till begränsningen av de utbildningspliktigas antal lärar det vidare mångenstädes te sig mindre lämpligt att inom de skilda civildéforsvarsområdena anordna lokala kurser. På grund härav anser jag mig böra för nästkommande budgetår förorda en höjning av anslaget till den av civildéforsvarsstyrelsen och länsstyrelserna anordnade kursverksamheten. Höjningen torde dock kunna begränsas till 25 000 kronor.

Jag förutsätter, att ersättningar till den i utbildningen deltagande personalen skola utgå i enlighet med nu gällande bestämmelser samt att dessa

ersättningar skola bestridas direkt av statsmedel utan kommun såsom mellanhand. Härvid utgår jag från att kurserna med hänsyn till bland annat situationen på arbetsmarknaden förläggas på sådant sätt, att ersättning för mistad arbetsinkomst kommer i fråga endast i den mån så är oundgängligen nödvändigt.

Den förskjutning av utbildningsverksamheten mot central utbildning, som blir följden av det nu sagda, medför att staten tar på sig kostnader, som kommunerna eljest skulle ha fått bidra till. Då denna konsekvens överensstämmer med vad civilförvarsutredningen föreslagit om överflyttande i betydande utsträckning av kostnaderna för civilförsvaret å statsverket men å andra sidan icke innefattar något föregripande av det slutliga ställningstagandet i denna fråga, finner jag mig böra godtaga densamma.

Civilförvarsstyrelsen har upprepat sin framställning från föregående år om anvisande av 25 000 kronor till inspelning av undervisningsfilm för civilförsvaret. Denna skulle avse att dels åskådliggöra den grundläggande utbildningen, dels ock giva befäls- och specialistpersonal inom civilförsvaret en kompletterande undervisning i vissa detaljer av deras tjänst. I avbidan på resultatet av den då pågående civilförvarsutredningen ansåg jag mig vid behandlingen av föregående års framställning icke kunna biträda densamma. Numera synes mig läget hava såtillvida klarnat, att några större förändringar beträffande innehållet i den grundläggande utbildningen icke torde vara att förvänta. Vid sådant förhållande synes det mig lämpligt, att under nästa budgetår åtgärder efter Kungl. Maj:ts beprövande kunna vidtagas för inspelning av en film, avsedd för sistnämnda utbildning. Kostnaderna härför, som icke kunna nu närmare angivas, torde få bestridas från förevarande anslag.

Jag föreslår sålunda, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1947/48 upptages med 150 000 kronor.

Civilförsvaret: Bidrag till vissa frivilliga organisationer. För budgetåret 1946/47 har anvisats ett anslag av 126 500 kronor under benämning Bidrag till riksluftskyddsförbundet. Detta bidrag beräknas för nästa budgetår till oförändrat belopp. För möjliggörande av bidrag till även andra frivilliga organisationer för utbildning av allmänna civilförsvarets personal föreslås anslaget uppräknat med 15 000 kronor under den ändrade benämningen Bidrag till vissa frivilliga organisationer.

Civilförsvaret: Övnings- och försöksverksamhet. Kungl. Maj:ts förslag innebär oförändrad medelsanvisning.

Civilförsvaret: Anskaffning av viss förbrukningsmateriel. Ifrågavarande anslag, för innevarande budgetår upptaget med 75 000 kronor, föreslås för nästa budgetår nedsatt med 25 000 kronor.

Civilförsvaret: Förvaring och underhåll av viss materiel m. m. Detta anslag är i gällande riksstat upptaget med 280 000 kronor. I kommuns allmänna uppgift jämlikt civilförvaringslagen ingår skyldighet att ombesörja förvaring och underhåll av civilförvaringsmateriel. Statsbidrag till kostnader härför utgår icke.

Viss förrådshållning bestrides likväl av statsverket. Den materiel, varom här är fråga, utgöres huvudsakligen av gasskyddsmateriel, som förvaras centralt i Stockholm, samt materiel för internatförläggningar, som upplagts i speciella läns- eller kommunförråd. Kostnaderna härför liksom för viss kontroll, efterbesiktning, underhåll och reparation av materiel bestridas från förevarande anslag.

En viss centralisering av den statliga civilförsvarsmaterielen har ansetts böra genomföras, nämligen där förhållandena på grund av lokalsvårigheter m. m. äro mindre tillfredsställande eller där ur ekonomisk synpunkt ett dylikt sammanförande eljest ter sig rationellt. Vidare föreslås de kommunerna åvilande kostnaderna, som äga samband med förrådshållningen av statlig civilförsvarsmateriel, skola överföras på statsverket. Den lättnad för kommunernas del, som härigenom skulle vinnas, överensstämmer med civilförsvarsutredningens förslag om fördelningen av kostnaderna för civilförsvaret.

Ett icke obetydligt ökat medelsbehov under nu förevarande anslag beräknas bli följden av den föreslagna kostnadsöverflyttningen. Kommunernas förvaringskostnader under år 1945 uppgingo till i runt tal 730 000 kronor. Då vissa besparingar ansetts kunna påräknas i samband med rationaliseringsåtgärderna men å andra sidan kostnadsökningar på sina håll kunna uppkomma på grund av utbyte av olämpliga lokaler och transporter i anslutning därtill har det ökade medelsbehovet beräknats med utgångspunkt från angivna belopp. Då någon begränsning av kostnaderna för den redan nu av staten ombesörjda förrådshållningen ansetts icke kunna ske, har anslaget för nästa budgetår beräknats till ett till 1 000 000 kronor avrundat belopp.

Civilförsvaret: Bidrag till kommuner för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. Till och med budgetåret 1945/46 ha till statsbidrag till kommuner för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. anvisats anslag om tillhopa 24 300 000 kronor. Med ingången av budgetåret 1946/47, för vilket budgetår nya medel icke anvisats, har därjämte till anslaget överförts behållningen å ett å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisat reservationsanslag å 500 000 kronor till Civilt luftskydd: Planläggning för källarmursgenombrott i sammanhängande kvartersbebyggelse.

Från anslaget bestridas kostnader för statsbidrag till kommuner för dels skyddsrumständamål, dels civilförsvarsradio och dels planläggning av källarmursgenombrott i sammanhängande kvartersbebyggelse.

Den för nästa budgetår äskade medelsanvisningen av 1 500 000 kronor är avsedd för inrättande av allmänna skyddsrum samt för skolskyddsrum.

Civilförsvaret: Bidrag till kommuner för anskaffande av materiel m. m. För innevarande budgetår har anvisning av medel ej skett under ifrågava-

rande reservationsanslag. Å anslaget finnes emellertid en icke obetydlig behållning, vid ingången av budgetåret 1946/47 uppgående till i runt tal 5,9 miljoner kronor. För nästa budgetår föreslås icke någon ytterligare medelsanvisning.

Anslaget är avsett för bestridande av statsbidrag till anordnande av källarmursgenombrott ävensom för anskaffande av materiel för blockorganisationen samt för viss annan materielanskaffning m. m. i enlighet med fastställda organisationsplaner. Härjämte disponeras anslaget för utgivande, jämlikt punkten 6 i övergångsbestämmelserna till civilförsvarlagen, av statsbidrag till kommuner för materiel, utrustning eller annan egendom för civilförvarsändamål, som anskaffats före lagens ikraftträdande.

För statsbidrag jämlikt punkten 6 i övergångsbestämmelserna till civilförsvarlagen avses att taga i anspråk den del av anslaget, som beräknats för bidrag till anskaffning av materiel för blockgrupper, samt för viss materielanskaffning m. m. i enlighet med fastställda organisationsplaner samt, i den mån så erfordras, den del, som avsetts för källarmursgenombrott. Prövningen av ansökningar jämlikt nämnda punkt ankommer nu på Kungl. Maj:t. Statsrådet har emellertid uttalat sin avsikt att, därest riksdagen ej framställer erinran häremot, föreslå Kungl. Maj:t att denna prövning skall, i den mån så visar sig lämpligt, uppdragas åt civilförvarsstyrelsen i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda allmänna grunder.

Civilförsvaret: Bidrag till kommuner till kostnaderna för vissa arvoden m. m. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 300 000 kronor. Från anslaget bestridas statsbidrag till kommuner för arvoden och andra ersättningar, som utgivas till civilförvarschefer och ställföreträdare för dylika ävensom till viss annan civilförvarspliktig personal.

Såvitt gäller civilförvarschefer och ställföreträdare, vilka innehava statsavlönad befattning vid polisväsendet, har rätten till arvode hittills reglerats genom särskilda av Kungl. Maj:t meddelade, tidsbegränsade beslut. I vad avser tiden fram till den 1 juni 1945, då civilförvarsberedskap rådde, grundades dylikt beslut på ett av riksdagen lämnat bemyndigande för Kungl. Maj:t att efter verkställd utredning av behovet ur synpunkten av civilförsvarsuppgifternas tillfredsställande fullgörande under civilförvarsberedskap tillägga dylika civilförvarschefer (ställföreträdare) arvoden med högst samma belopp, som skulle utgå till civilförvarschef (ställföreträdare), vilken ej vore statsavlönad befattningshavare. Sedan beslut om civilförvarsberedskapens upphörande i huvudsaklig del från och med den 1 juni 1945 meddelats, framhölls i propositionen 1945: 320, under hänvisning till att betydande uppgifter av organisatorisk natur kvarstode för civilförvarscheferna och deras ställföreträdare, att nyssnämnda bemyndigande borde utsträckas att äga tillämpning jämväl för tid, då civilförvarsberedskap icke rådde. Riksdagen framställde icke erinran häremot. För närvarande utgå intill dess

arbetet med upprättande av förslag till organisationsplaner inom civilförsvarsområdena i det väsentliga slutförts, dock längst till och med den 30 juni 1947, arvoden med högst hälften av arvodesbeloppet för den grupp civilförsvarsområdet tillhör.

Arbetet med organisationsplanernas uppgörande väntas inom flertalet civilförsvarsområden sträcka sig in på budgetåret 1947/48. Under hela budgetåret kunna vidare andra organisatoriska uppgifter, avseende bland annat upprätthållande av personalorganisationen i enlighet med planerna, förutses komma att i icke obetydlig mån betunga civilförsvarscheferna. Statsrådet har anmält sin avsikt att, därest ej riksdagen framställer invändning däremot, av denna anledning föreslå Kungl. Maj:t att tillerkänna civilförsvarschefer och ställföreträdare, som äro statsavlönade befattningshavare vid polisväsendet, arvoden med nu utgående belopp jämväl under hela nästföljande budgetår.

Anslaget föreslås för nästa budgetår skola upplagas med oförändrat belopp.

Civilförsvaret: Bidrag till kommuner för utbildning m. m. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslagets belopp nedsättes med 25 000 kronor.

Civilförsvaret: Gottgörelse till fastighetsägare m. fl. för anordningar och materiel m. m. Ifrågavarande anslag har i Kungl. Maj:ts förslag nedräknats från 50 000 kronor för nu löpande budgetår till 10 000 kronor.

Utskottet.

Prövningen av sakkunnigförslaget rörande civilförsvarets organisation har med hänsyn till ärendets omfattning och svårbedömbara natur uppskjutits till nästa riksdag. Föredragande statsrådet har ansett, att allvarliga olägenheter icke vore förenade med ett sådant uppskov, därest vissa jämkningar i nuvarande organisation vidtoges. Det har även synts statsrådet sannolikt, att man genom uppskovet kunde erhålla säkrare hållpunkter för ett bedömande av civilförsvarets allmänna omfattning och organisation under fredstid.

Utskottet vill framhålla, att försiktighet under rådande förhållanden är påkallad i fråga om medelstildelning till denna verksamhet. De jämkningar i organisationen, som föreslagits för nästa budgetår, ha dock icke föranlett erinran från utskottets sida.

Under anslaget till utbildning vid statens civilförvarsskola samt vid kurser, anordnade av länsstyrelserna, har redovisats en från föregående år upprepad framställning av civilförvarsstyrelsen om anvisande av 25 000 kronor till inspelning av undervisningsfilm för civilförsvaret. Kungl. Maj:ts förslag innebär i detta hänseende, att åtgärder efter Kungl. Maj:ts beprövande

skola kunna vidtagas för inspelning av en film, avsedd för den grundläggande utbildningen. Enligt utskottets mening bör med dylika åtgärder för närvarande anstå. Utskottet har icke något att erinra mot vad som i övrigt anförts rörande anslaget användning. I likhet med statskontoret anser utskottet dock att detsamma kan anvisas med oförändrat belopp, 125 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag ha i övrigt ej föranlett erinran från utskottets sida. Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må

A. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

1. godkänna följande avlöningsstat för civilförvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	97 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ...	»	475 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	265 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	13 000

Summa förslagsanslag kronor 850 000

II. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för civilförvarsstyrelsen, som påkallas av vad förordats i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 maj 1947;

III. för budgetåret 1947/48 under V a huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Civilförvarsstyrelsen*: Avlöningar 850 000 kronor,
- b) till *Civilförvarsstyrelsen*: Omkostnader 190 000 kronor;

B. med anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Civilförsvaret*: Utbildning vid statens civilförvarsskola samt vid kurser anordnade av länsstyrelserna för budgetåret 1947/48 under V a huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor:

C. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1947/48 under V a huvudtiteln anvisa

- a) till *Civilförsvaret*: Bidrag till vissa frivilliga organisationer ett anslag av 141 500 kronor,

- b) till *Civilförsvaret*: *Övnings- och försöksverksamhet* ett förslagsanslag av 95 000 kronor,
- c) till *Civilförsvaret*: *Anskaffning av viss förbrukningsmateriel* ett förslagsanslag av 50 000 kronor,
- d) till *Civilförsvaret*: *Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.* ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor,
- e) till *Civilförsvaret*: *Bidrag till kommuner för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor,
- f) till *Civilförsvaret*: *Bidrag till kommuner till kostnaderna för vissa arvoden m. m.* ett förslagsanslag av 300 000 kronor,
- g) till *Civilförsvaret*: *Bidrag till kommuner för utbildning m. m.* ett förslagsanslag av 675 000 kronor,
- h) till *Civilförsvaret*: *Gottgörelse till fastighetsägare m. fl. för anordningar och materiel m. m.* ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

Stockholm den 17 juni 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 199.
